

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie ze skargi D. O.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie o sygn. akt
V ACa 213/23,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
9 lipca 2024 r.,

- 1. umarza postępowanie wywołane wnioskiem Skarżącego
o zwolnienie od opłaty od skargi;**
- 2. oddala skargę.**

Oktawian Nawrot Adam Redzik Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

I.

I.1. Pismem datowanym na 15 stycznia 2024 r. D. O. wniósł skargę na
naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w
postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie o sygn. V ACa
213/23 wnosząc o: (1) stwierdzenie przewlekłości postępowania w powołanej
sprawie oraz (2) przyznanie od Skarbu Państwa kwoty 2 000 zł tytułem

zadośćuczynienia za zaistniałą przewlekłość, a także (3) zwolnienie od opłaty od skargi.

I. 2. W uzasadnieniu skargi Skarżący wskazał, że pozew w sprawie I C 482/22 złożył w Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy w dniu 30 marca 2022 r. W dniu 18 listopada 2022 r. Sąd ten wydał wyrok na posiedzeniu niejawnym, od którego pełnomocnik Skarżącego w dniu 8 lutego 2023 r. wniósł do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku apelację. Termin rozpoznania apelacji wyznaczono na dzień 14 czerwca 2024 r., a więc ponad 16 miesięcy od wpływu środka zaskarżenia. W ocenie Skarżącego w sprawie wystąpiła 16 miesięczna beczynność, która nie znajduje żadnego usprawiedliwienia, a Skarżący w żaden sposób nie przyczynił się do przewlekłości postępowania.

I.3. Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w odpowiedzi na skargę z 10 czerwca 2024 r. zgłosił swój udział w sprawie oraz wniósł o oddalenie skargi jako bezzasadnej.

II.

II.1. Skarżący 4 kwietnia 2022 r. wniósł do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy pozew o zadośćuczynienie. 18 listopada 2022 r. Sąd ten wydał wyrok oddalający powództwo. Pełnomocnik skarżącego w dniu 16 stycznia 2023 r. wniósł apelację od wyroku sądu I instancji, która 6 lutego 2023 r. wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku.

II.2. Zarządzeniem z 6 lutego 2023 r. sprawa została zarejestrowana w rep. L ACa i w tym samym dniu sprawie przydzielono sędziego referenta. 7 lutego 2023 r. sprawę zarejestrowano we właściwym wydziale w rep. V ACa za numerem 213/23. Asystent sędziego 8 lutego 2023 r. dokonał kontroli formalnej złożonej apelacji, zarządzając jej doręczenie pełnomocnikowi pozwanego, które to zarządzenie zostało wykonane przez pracownika sekretariatu 9 marca 2023 r. Zarządzeniem z 12 czerwca 2023 r. sprawę skierowano na posiedzenie niejawne w dniu 14 czerwca 2024 r. celem rozpoznania apelacji powoda zgodnie z kolejnością wpływu do referatu. Skarżący kilkakrotnie złożył wnioski o doręczenie odpisów z akt sprawy, zaś w dniu 23 października 2023 r. własną apelację, która na zarządzenie przewodniczącego z 30 października 2023 r. doręczona została pełnomocnikowi pozwanego.

II.3. Pismem datowanym na 15 stycznia 2024 r. D.O. wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie o sygn. V ACa 213/23.

II.4. Zarządzeniem z 14 marca 2024 r. Przewodniczący V Wydziału Cywilnego, w związku z przejściem sędziego referenta w stan spoczynku oraz zaświadczeniem dotyczącym braku zdolności do pełnienia przez tego sędziego obowiązków odwołał wszystkie terminy rozpraw oraz posiedzeń niejawnych wyznaczonych w referacie sędziego sprawozdawcy. Nowego referenta przydzielono sprawie w dniu 15 kwietnia 2024 r.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

III.1. Postępowanie wywołane wnioskiem Skarżącego o zwolnienie od opłaty od skargi należało umorzyć. Postanowieniem z 27 kwietnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w sprawie I C 482/22 zwolnił powoda w całości od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie, zaś „uzyskane w sprawie zwolnienie od kosztów (prawo pomocy) rozciąga się także na postępowanie wywołane skargą na przewlekłość postępowania niezależnie od tego, czy jego źródłem jest przepis ustawy, czy postanowienie wydane uprzednio przez sąd prowadzący postępowanie w sprawie” (M. Lewandowski [w:] *Skarga na przewlekłość w postępowaniu cywilnym, karnym, sądowoadministracyjnym i egzekucyjnym*. Komentarz, red. J. Szachta, M. Świeczkowska-Wójcikowska, J. Świeczkowski, Warszawa 2023, art. 17, LEX).

III. 2. Skoro Skarżący zwolniony jest od obowiązku poniesienia kosztu w postaci opłaty od skargi, postępowanie wywołane wnioskiem Skarżącego należało umorzyć z uwagi na fakt, iż wydanie orzeczenia stało się w tym przedmiocie zbędne. Podstawę takiego rozstrzygnięcia stanowi art. 8 ust. 2 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

(tekst jedn.: Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: u.s.p.p.) w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 355 k.p.c.

III.3. Według art. 2 ust. 1 u.s.p.p. strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W myśl art. 2 ust. 2 u.s.p.p. dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

III.4. W ustawie o skardze na przewlekłość postępowania nie określono, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W orzecznictwie przyjmuje się, że pod pojęciem tym należy rozumieć wielomiesięczną beczynność sądu, polegającą na niewyznaczeniu rozprawy bądź niepodjęciu czynności (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2018 r., I NSP 40/18; z 11 września 2019 r., I NSP 88/19; z 14 listopada 2019 r., I NSP 151/19; z 12 maja 2020 r., I NSP 37/20; z 27 października 2020 r., I NSP 151/20). W odniesieniu do postępowania apelacyjnego wskazuje się, że o przewlekłości można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji, polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; z 6 września 2019 r., I NSP 74/19; z 31 października 2019 r., I NSP 134/19; z 19 grudnia 2019 r., I NSP 173/19).

III.5. Sąd Najwyższy mając na uwadze okoliczności sprawy i terminowość podejmowanych przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku czynności doszedł do przekonania, iż w sprawie trudno doszukać się jest nieuzasadnionej beczynności Sądu II instancji od dnia wpływu apelacji do czasu wniesienia skargi na przewlekłość postępowania. Czynności podejmowane były przez Sąd sprawnie i w rozsądnych terminach. Samo zaś wyznaczenie terminu posiedzenia apelacyjnego na 14 czerwca 2024 r. wynikało z konieczności rozpoznania spraw, które wpłynęły do tego Sądu wcześniej i nastąpiło w terminie krótszym niż 12 miesięcy od dnia wpływu apelacji. Mieć również należy na uwadze, że samo postępowanie przed Sądem II instancji nie trwa długo, zaś utrwalone orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka uznaje, że sprawa jest prowadzona przewlekłe, jeżeli trwa dłużej niż trzy lata w jednej instancji (zob. np. wyrok ETPC z 10 lipca 1984 r. w sprawie Guincho przeciwko Portugalii, nr 8990/80), a w dwóch instancjach powyżej pięciu lat (wyrok ETPC z 7 lutego 2006 r. sprawie Donnadiu przeciwko Francji, nr 19249/02). Opóźnienie zaistniałe w trakcie jednej z faz postępowania jest dopuszczalne, pod warunkiem, że łączny czas trwania postępowania nie jest nadmiernie długi (wyrok ETPC z 8 grudnia 1983 r. w sprawie Pretto i inni v. Włochy; skarga nr 7984/77). Przedmiotowa sprawa w pierwszej instancji, trwała nieco dłużej niż 7 miesięcy. Nie upłynął również pięcioletni okres rozpoznawania sprawy w dwóch instancjach.

III.6. W powyższych okolicznościach zdaniem Sądu Najwyższego, nie można więc przyjąć, że w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku doszło do długotrwałej nieuzasadnionej beczynności sądu.

III.7. Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p. orzekł jak w pkt 2 sentencji postanowienia, oddalając skargę.

Oktawian Nawrot Adam Redzik Tomasz Przesławski

[SOP]

[a!]

